

CONTABILITATE ȘI GESTIUNE FISCALĂ

Bogdan Anca Mădălina

**CONTABILITATE ȘI GESTIUNE
FISCALĂ**

**Editura Universitaria
Craiova, 2016**

Referenți științifici:

Prof.univ.dr. Pîrvu Cerasela

Prof. univ.dr. Ionescu Cicilia

Copyright © 2016 Editura Universitaria

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BOGDAN, ANCA-MĂDĂLINA

Contabilitate și gestiune fiscală / Anca Mădălina Bogdan. - Craiova : Universitaria, 2016

Conține bibliografie

ISBN 978-606-14-1126-9

657:336.22(075.8)

CUVÂNT ÎNAINTE

Prezenta lucrare, respectă conținutul și structura tematică a disciplinei Contabilitate și gestiune fiscală, care dorește să ofere studenților din învățământul economic superior, posibilitatea realizării unei interfețe între contabilitate și fiscalitatea întreprinderii.

Tematica abordată își propune să analizeze politica fiscală în paralel cu reglementările contabile și fiscale naționale, Directivele europene și Standardele internaționale de contabilitate (raportare financiară) IAS/IFRS.

Contabilitatea și gestiunea fiscală reprezintă puntea de legătură între legislația contabilă și dreptul fiscal, având ca obiectiv stabilirea celor mai bune decizii, menite să conducă unitatea la poziția financiară și performanța dorită.

În România, s-au făcut progrese remarcabile în domeniul fiscal, privit atât din punct de vedere structural cât și din punct de vedere al reglementărilor legislative. Fundamentele contabile teoretice și practice, îmbinate cu cerințele Codului Fiscal, oferă studenților, masteranzilor, experților contabili, consultanților fiscali și managerilor de întreprinderi, soluții viabile pentru evaluarea, calculul și evidența reală a obligațiilor unităților față de stat.

Prin utilizarea normelor legislative emise până la data de 01 decembrie 2016, putem spune că această lucrare conține un material actualizat, reprezentând o contribuție modestă la realizarea unei discipline relativ noi, dar cu mari perspective.

Conf.univ.dr. Bogdan Anca Mădălina

CAPITOLUL I

ABORDAREA FISCALITĂȚII PRIN PRISMA STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE CONTABILITATE

Obiectul de studiu al *Contabilității și Gestiunii fiscale* îl constituie studierea abaterilor rezultate din neconcordanțele între regula fiscală și cea contabilă, dar și a similitudinilor dintre ele, care, analizate, ajută agentul economic să-și stabilească strategia, riscul și eficiența fiscală.

În general, contabilitatea și fiscalitatea constituie două discipline independente una de alta, dar, societățile comerciale, regiile autonome și instituțiile de stat utilizează un ansamblu de documente contabile și fiscale, care trebuie analizate într-un mod unitar, nu independent.

Reglementările de natură fiscală vin să influențeze direct sau indirect activitatea unei unități economice care are calitatea de contribuabil.

Obiectivele fiscalității constau în calculul, perceperea, așezarea, urmărirea plății impozitelor, taxelor și contribuțiilor datorate de unitățile economice, statului.

Acestea sunt îndeplinite de componența sistemului fiscal - aparatul fiscal.

Noțiunea de fiscalitate poate fi definită ca un sistem de percepere a impozitelor, ansamblul de legi care se referă la acesta și mijloacele care conduc la el. Pe de altă parte, gestiunea fiscală se adresează tuturor întreprinderilor care au în obiectul de activitate acte de comerț, tranzacții economice și financiare destinate obținerii de profit. Din aceste considerente, trebuie respectate principalele mecanisme ale fiscalității, fără ca profesionistul contabil să se abată de la obiectivul fundamental al contabilității, obținerea unei imagini clare, complete și reale (o imagine fidelă) a situației financiare și a rezultatelor.

În sprijinul fiscalității vine dreptul contabil, pentru a determina regimul de impozitare privind beneficiile, TVA, impozitele și taxele locale, contribuțiile pentru asigurările sociale, etc. Dreptul contabil, reprezintă fundamentul fiscalității, întrucât numai prin aplicarea corectă a lui se poate determina cuantumul impozitelor, taxelor și contribuțiilor.

Fiscalitatea, reprezintă un factor important pentru întreprindere, deoarece, aceasta influențează în mod direct calculul profitului societății.

Întotdeauna s-a căutat un sistem de impunere care să diminueze deficitul bugetar prin atragerea unui număr mare de plătitori de diverse impozite, iar în plan secundar s-a urmărit o relaxare sensibilă prin avantajele prevăzute de normele fiscale¹.

Țara noastră folosește modelul continental de contabilitate care este fundamentat pe macroeconomie, fapt ce permite intervenția statului în acest domeniu de activitate.

¹ Morariu, A.; Radu, G.; Păunescu, M. - *Contabilitate și fiscalitate în dezvoltarea firmei*, Editura Ex Ponto, 2005, Constanța, p. 15.

Contabilitatea aplicată în țara noastră, în primii ani după 1990, s-a caracterizat prin incoerență și opacitate, dar, modificările legislative impuse de iminenta integrare în Uniunea Europeană, au condus spre o reformă a sistemului fiscal și contabil.

Astfel, principiile pe care se fundamentează fiscalitatea în țara noastră sunt similare cu cele aplicate de către Uniunea Europeană, existând și anumite aspecte specifice.

Noutatea adusă prin prevederile Codului Fiscal a fost sistematizarea impozitelor directe și indirecte, determinând ca sistemul fiscal să fie transparent și facil. Astfel, s-a realizat o delimitare clară a impozitelor pe profit și pe venituri, atât pentru întreprinderile mici și mijlocii, cât și pentru microîntreprinderi și persoane fizice care desfășoară activități independente.

În același timp, contabilitatea din România a trecut la aplicarea Standardelor Internaționale de Contabilitate și a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, fapt ce a dus la creșterea credibilității și relevanței informației contabile.

Standardele Internaționale de Contabilitate prezintă ca principale categorii de utilizatori externi ai informației contabile și fiscale: guvernul alături de investitorii curenți și potențiali, managerii, autoritățile fiscale, angajații unităților patrimoniale, furnizorii, clienții și creditorii.

Într-o economie modernă, principalul utilizator al situațiilor financiare ale unei entități patrimoniale este *guvernul*, care are nevoie de informații, atât în scopuri fiscale cât și statistice.

Pe lângă acesta grupurile utilizatorilor de informații sunt mai largi și includ:

- Investitorii curenți și potențiali
- Managerii
- Autoritățile fiscale
- Angajații
- Furnizorii
- Clienții
- Creditorii.

Investitorii actuali și cei potențiali au nevoie de informații pentru a-i ajuta să decidă, pe de o parte, dacă să cumpere, să păstreze sau să vândă acțiunile lor într-o entitate patrimonială și pe de altă parte, în legătură cu capacitatea societății respective de a le plăti dividendele și impozitele aferente. Le sunt utile informațiile care urmăresc determinarea ratei rentabilității posibil de realizat în perioada viitoare, astfel încât să poată efectua comparații prin prisma oportunităților existente la un moment dat pe piață și a riscurilor legate de investiții.

Managerii unităților au nevoie de informații, care să le permită desfășurarea activității într-un mod profitabil. Ei solicită accesul la informații adiționale, care să-i ajute în buna administrare a entității patrimoniale, precum și la posibilitatea achitării obligațiilor.

Autoritățile fiscale solicită ca situațiile financiare să fie întocmite astfel încât, profitul impozabil al societății precum și a celorlalte impozite și taxe, să poată fi în mod corect

determinate. Situațiile financiare fiscale sunt întocmite pe baza unui sistem de reguli precise furnizate de legile contabile în vigoare și ținând cont de raționamentul profesional, prin respectarea prevederilor din Cadrul General și Standardele Internaționale de Contabilitate (raportare financiară).

Angajații au atenția îndreptată către domeniul contabil, unde îi interesează elemente ce privesc mărimea profitului, modul de repartizare al acestuia, precum și perspectivele unității sub aspectul creșterii salariilor și a diverselor avantaje și oportunități personale de care pot beneficia.

Furnizorii sunt preocupați de gradul în care unitatea debitoare își va îndeplini obligațiile asumate și în același timp, își manifestă interesul cu privire la volumul activității viitoare a acesteia, care poate influența semnificativ volumul și valoarea comenzilor posibil de obținut.

Clienții sunt interesați de capacitatea unității de a-și continua activitatea, ei solicită o serie de informații, care să le permită estimarea perspectivelor activității partenerilor de afaceri astfel încât, în eventualitatea unor schimbări majore, ce ar putea interveni, să aibă posibilitatea unor reacții adecvate, care să conducă la protejarea propriei activități.

Creditorii reprezintă o categorie de finanțatori, între care ponderea semnificativă o dețin unitățile bancare.

Băncile se preocupă în mod deosebit, atunci când efectuează analiza premergătoare creditării, de capacitatea de rambursare a împrumuturilor ce urmează a fi acordate, de gradul de lichiditate al beneficiarului, precum și de capacitatea acestuia de a obține profit în perioada următoare.

Alți utilizatori externi sunt reprezentați de grupuri sau persoane, care nu au fost cuprinse în categoriile prezentate, cum sunt, de exemplu, firmele concurente, consumatorii etc.

În funcție de cerințele utilizatorilor, managerul decide în ce context va încerca să furnizeze datele cerute, având în vedere că informațiile ce urmează a fi furnizate sunt cele prevăzute de lege sau reglementări, dar, pe de altă parte, pot exista informații dorite de utilizatori, ce nu sunt cuprinse în situațiile financiare și pe care societatea poate să le furnizeze. Mai poate exista o altă categorie de informații, numite „confidențiale”, pe care societatea, nu vrea să le facă publice, deoarece pot influența în mod sensibil piața.

Prezentul ne demonstrează că, sistemul informațional oferit de contabilitate și fiscalitate, reprezintă motorul oricărei activități economice, iar existența unui sistem informațional contabil de calitate în cadrul unei unități reprezintă cheia succesului în afacerile derulate de aceasta.

În prezent, întreprinderile sunt preocupate în rentabilizarea activității lor în cadrul unui mediu de afaceri sănătos.

Rolul și importanța situațiilor financiare în contabilitate sunt hotărâtoare pentru managementul unei întreprinderi, totul aproape *se învârtă* în jurul banului, pentru că sursa de

finanțare reprezintă *cheia de succes* în achiziția activelor producătoare de beneficii și atragere la rândul lor, de datorii².

Prin creșterea cifrei de afaceri a întreprinderilor se determină posibilitatea de atragere de capital fapt ce va avea drept consecință creșterea profitului.

Acest lucru are o influență determinantă asupra măririi puterii economice a contribuabilului, fapt ce se reflectă și în posibilitatea colectării facile a taxelor și impozitelor de către stat.

Aplicarea IAS/IFRS în întreprinderile românești dă posibilitatea managerilor acestora să aplice raționamentul profesional în materie de principii și reguli astfel încât situațiile financiare să reflecte adevărul contabil și fiscal. De cele mai multe ori, principiile contabile internaționale nu converg cu cele fiscale dar, unitățile patrimoniale au obligația să aplice reglementările legale astfel încât întreprinderea să nu fie supusă riscurilor de evaziune și fraudă fiscală.

În prezent IAS/IFRS prin conceptele promovate în definirea și recunoașterea situațiilor financiare și-au câștigat credibilitatea fiind aplicate de multe entități patrimoniale de pe mapamond. În acest sens, se militează și în România ca întreprinderile ce au legături comerciale (și nu numai) internaționale, să aplice aceste standarde.

Prin IAS/IFRS sunt furnizate concepte novatoare ce abordează într-un tot unitar atât politicile contabile cât și cele fiscale, astfel încât, sistemul contabil al unei întreprinderi este corelat cu sistemul fiscal.

În concluzie, în România, prin activitatea susținută de a armoniza și corela prevederile internaționale în domeniul contabilității și fiscalității a reușit să contureze un drept contabil autonom guvernat de o legislație modernă și actualizată.

Astfel, prin aceste norme legislative cele două discipline contabilitate și fiscalitate nu mai funcționează în mod independent, ele se intersectează și se completează reciproc, lăsând loc unei noi discipline: *contabilitate și gestiune fiscală*.

Întrebări de autoevaluare

- Ce înțelegeți prin noțiunea de Contabilitate și Gestiune Fiscală?
- În ce constau obiectivele fiscalității?
- Care sunt utilizatorii informației contabile și fiscale?

² Morariu, A.; Radu, G.; Păunescu, M. - *Contabilitate și fiscalitate în dezvoltarea firmei*, Editura Ex Ponto, 2005, Constanța, p. 17.